

Cieślak Edmund

Data urodzenia: 1922

historyk, prawnik, nauczyciel akademicki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku i Uniwersytetu Gdańskiego, kierownik Zakładu Historii Gdańska i Dziejów Morskich Polski Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk, działacz polityczny i samorządowy, członek Towarzystwa Naukowego w Toruniu od 1951 r.

Urodził się w Toruniu, w rodzinie Stanisława, urzędnika, reemigranta z Westfalii i Pelagii Krupki. Jego starszym bratem był Tadeusz, późniejszy profesor historii i członek TNT. W 1939 r. ukończył Państwowe Gimnazjum Humanistyczne im. Mikołaja Kopernika. W czasie wojny aresztowany przez Niemców pod zarzutem pracy konspiracyjnej, w 1944 r. wywieziony na przymusowe roboty m.in. do Wuppertalu. Po zakończeniu wojny znalazł się we Francji, gdzie kontynuował naukę na poziomie szkoły średniej i uzyskał maturę w Polskim Liceum im. Cypriana Norwida w Villard de Lans. W l. 1946–1948 studiował prawo i historię na uniwersytecie w Lille, gdzie uzyskał licencjat. Po powrocie do Torunia podjął studia prawnicze na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika. Pod kierunkiem prof. Karola Koranyi'ego przygotował pracę doktorską dotyczącą zagadnień prawnych związanych z handlem hanzeatyckim w późnym średniowieczu. Po jej obronie w 1950 r. podjął pracę na stanowisku asystenta a następnie adiunkta na UMK. W 1951 r. wstąpił do TNT i współredagował „Zapiski TNT” – późniejsze „Zapiski Historyczne”. W 1953 r. rozpoczął pracę w Instytucie Historii PAN i związał się z toruńskim Zakładem Historii Pomorza. Od stycznia 1955 r. kierował gdańską placówką Instytutu Historii PAN, która z czasem otrzymała nazwę Zakład Historii Gdańska i Dziejów Morskich Polski. Od 1956 r. pracował w gdańskiej Wyższej Szkole Pedagogicznej (obecnie Uniwersytet Gdański). W l. 1960–1962 był dziekanem Wydziału Filologiczno-Historycznego WSP w Gdańsku. Uczestniczył

aktywnie w życiu naukowym Gdańska, Pomorza i kraju. Był jednym z inicjatorów powstania, wieloletnim członkiem zarządu, a w l. 1965–1971 wiceprezesem Gdańskiego Towarzystwa Naukowego. Zasiadał w radzie Biblioteki Gdańskiej PAN oraz radzie Instytutu Bałtyckiego. Był członkiem Komitetu Nauk Historycznych PAN. Kierował redakcją periodyku „Studia Maritima”. Jako czynny członek Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w l. 1973–1981 przewodniczył wojewódzkiemu Komitetowi Frontu Jedności Narodu w Gdańsku oraz piastował funkcję radnego tamtejszej Wojewódzkiej Rady Narodowej. Jako historyk epoki nowożytnej swe badania koncentrował na dziejach Gdańska, Pomorza i strefy bałtyckiej a także stosunkach polsko-francuskich. Zmarł w Gdańsku po długiej chorobie, pochowany został na gdańskim cmentarzu Srebrzysko.

Literatura:

1. Kizik E., *Edmund Cieślak (1922–2007)*, [w:] *Słownik biograficzny historyków Uniwersytetu Gdańskiego*, red. E. Koko, Z. Opacki, Gdańsk 2020, s. 65–80.
2. *Pracownicy nauki i dydaktyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika 1945–2004. Materiały do biografii*, red. S. Kalembka, Toruń 2006, s. 144–145.
3. Staszewski J., *Zmarł profesor Edmund Cieślak*, „Zapiski Historyczne”, 2008, t. 73, z. 2–3, s. 263–266.

Tomasz Krzemiński